

De Staatssecretaris van Justitie
Mw. Mr. N. Albayrak
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling Ontwikkeling

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (070) 361 97 23
f (070) 361 97 46
www.rechtspraak.nl

datum 19 maart 2009
contactpersoon
doorkiesnummer
faxnummer
e-mail
ons kenmerk UIT 13983 ONTW / RMD
uw kenmerk 5584750/09/6
cc
onderwerp Advies inzake concept wetsvoorstel tot wijziging
Vreemdelingenwet 2000 en ontwerp besluit tot wijziging
Vreemdelingenbesluit 2000

Geachte mevrouw Albayrak,

Bij brief van 28 januari 2009, met bovengenoemd kenmerk verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de “**Raad**”) advies uit te brengen inzake het concept wetsvoorstel tot wijziging Vreemdelingenwet 2000 en het ontwerp besluit tot wijziging Vreemdelingenbesluit 2000 (de “**voorstellen**”).

De voorstellen beogen de asielprocedure te verbeteren en de indiening van herhaalde aanvragen zoveel mogelijk te beperken. De procedure in het aanmeldcentrum wordt zorgvuldiger en de procedure na het aanmeldcentrum wordt aanmerkelijk bekort. In de voorstellen is in hoofdlijnen niet afgeweken van de aan de Raad voorgelegde beleidsbrief “Naar een effectievere asielprocedure en een effectiever terugkeerbeleid”, waarover op 15 mei 2008 (bijgevoegd) is geadviseerd¹. De Raad onderschrijft daarom nog steeds zijn advies over de beleidsbrief.

Overigens wil de Raad nog op het volgende opmerken. In de Memorie van Toelichting en de Nota van Toelichting wordt gemeld dat de Raad is betrokken bij de ex ante uitvoeringstoets (EAUT). Het hiervoor bedoelde advies van 15 mei 2008 is echter een zelfstandig advies en maakt geen deel uit van de EAUT. De Raad verzoekt u dit aan te passen.

Het advies van de Raad is overigens wel is afgestemd op de EAUT. De rechtbanken zijn in het logistieke proces wat de zaaksinstroom betreft volgend op de IND. De cijfermatige prognoses van de IND zijn dan ook indicatief voor de werklastinschattingen van de rechtbanken.

Onderstaand zullen enkele hoofdpunten – in sommige gevallen nogmaals - aan bod komen.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.²

¹ Advies van de Raad voor de rechtspraak dd. 15 mei 2008, kenmerk UIT 12564 ONTW / RMD

² De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80

datum 19 maart 2009
kenmerk UIT 13983 ONTW / RMD
pagina 2 van 5

Advies

Herhaalde aanvragen

Met het bestaande artikel 83 Vw 2000 als uitgangspunt, wordt voorgesteld het mogelijk te maken dat de rechter rekening houdt met alle feiten en omstandigheden die relevant kunnen zijn voor de beoordeling van het beroep. Dit omvat bijvoorbeeld het tijdens het beroep beschikbaar komen van documenten of wijzigen van beleid. De noodzaak voor het indienen van tweede of volgende aanvragen wordt hierdoor verminderd.

Voorts wordt voorgesteld om bijzondere aspecten in individuele zaken (medische omstandigheden, slachtoffer zijn van mensenhandel) zoveel mogelijk in de procedure mee te nemen of een aparte procedure daaromtrent zoveel mogelijk parallel te laten lopen, waardoor de noodzaak voor een volgende aanvraag verder wordt teruggedrongen.

Zoals vermeld in het advies van 15 mei 2008, betekent de verruiming van de ex nunc toetsing op grond van artikel 83 van de Vw 2000 een uitvoeriger onderzoek door de rechter die het beroep behandelt en derhalve een verhoging van de werklast per zaak. Met name door de verruiming van de gevallen genoemd in het eerste lid, waarin met feiten en omstandigheden na het bestreden besluit en met nieuw beleid in de beroepsfase nog rekening moet worden gehouden - behoudens de grenzen van de goede procesorde zoals neergelegd in het derde lid - zal de werklast van de rechtbanken flink toenemen.

Er zullen door de ex nunc toetsing extra handelingen moeten worden verricht in de beroepsfase, zoals extra stukkenwisseling in het vooronderzoek en aanhoudingen ter zitting door het op een laat tijdstip of tijdens de zitting indienen van stukken. Dit zal leiden tot extra tijdsbeslag en daarmee tot verlenging van de doorlooptijden en tot extra zittingen. Daarnaast zal ook door de in de vierde tot en met het zevende lid van het artikel genoemde processuele handelingen de werklast van de rechtbanken worden verzwaard. Bovendien zullen de beslissingen van de rechtbank ten aanzien van al deze processuele handelingen kunnen leiden tot meer beroepsprocedures en mogelijk terugverwijzingen.

Werklast

Zoals gezegd zijn de rechtbanken in het logistieke proces wat de zaaksinstroom betreft volgend op de IND. De cijfermatige prognoses van de IND zijn daarom indicatief voor de werklastinschattingen van de rechtbanken.

De Raad gaat in onderhavig advies uit van de EAUT Naar een effectievere asielprocedure en een effectiever terugkeerbeleid van de IND van 16 mei 2008. Deze eindversie van de EAUT vertoont geen afwijkende inzichten of aantallen vergeleken met de concept-EAUT, waarop de Raad haar advies van 15 mei 2008 heeft gebaseerd. Daarom handhaaft de Raad haar eerdere werklastinschatting.

van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechteren zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

datum 19 maart 2009
kenmerk UIT 13983 ONTW / RMD
pagina 3 van 5

De Raad wil daarbij nog het volgende opmerken. Naar aanleiding van de beslissingen van de rechtbank ten aanzien van de genoemde extra processuele handelingen kan het aantal beroepen toenemen. Omdat hier op dit moment geen inschatting van is te maken ziet de Raad thans geen reden om van de eerdere berekeningen af te wijken.

Voor de volledigheid wordt de werklastberekening voor de gerechten hieronder nogmaals weergegeven.

In de EAUT wordt uitgegaan van een instroom van 1048 extra AC-beroepen bij de vreemdelingenkamers van de rechtbanken, waarbij in 95% van de gevallen een voorlopige voorziening zal worden aangevraagd. In totaal gaat de Raad dan ook uit van 2047 AC-zaken. Het aantal OC-beroepen zal met 1141 zaken, inclusief voorlopige voorzieningen, afnemen. Per saldo neemt de instroom van het aantal beroepen bij de vreemdelingenkamers toe met 907 zaken. Tegen de huidige productgroepprijs van €764,64 per zaak betekent dit dat de huidige kosten jaarlijks als gevolg van de instroom zullen stijgen met een bedrag van €676.907

De verschuiving van het aantal OC-zaken naar de algemene asielprocedure heeft gevolgen voor de gemiddelde behandeltime van AC-zaken. Het aantal zaken dat versneld op zitting wordt gebracht verdubbelt naar verwachting. Er zullen minder intrekkingen en vereenvoudigde afdoeningen zijn omdat vreemdelingen niet ondertussen zijn vertrokken of andere statussen hebben verkregen. Ook zal een andere wijze van behandeling ontstaan (bijvoorbeeld meer schorsingen en toepassing van onderzoeksbevoegdheden). Uitgangspunt is dat de onderdelen instructie-, zitting- en uitspraaktime van de gemiddelde behandeltime voor AC-zaken zullen verdubbelen.

Daarnaast gaat de Raad ervan uit dat de instructie- en zittingstijd als gevolg van de uitbreiding van de ex nunc toets, zoals hierboven beschreven, met 40% zal toenemen.

De uitbreiding van de behelmtijden moet worden verwerkt in de huidige prijzen voor de vreemdelingenkamers. Deze prijsverhoging zal jaarlijks in totaal ca. €1,8 mln. extra kosten.

Ook de verschuiving in aantallen AC- en OC-zaken zal gevolgen hebben voor de afgesproken prijzen. De gevolgen voor de gemiddelde zaakswaarte leveren een jaarlijkse besparing op van €909.256.

Jaarlijkse kosten met onderscheid in gevolgen instroom en prijseffect

Financiële gevolgen voor de instroom	676.907
Financiële gevolgen door aanpassing behandeltime	1.789.011
Financiële gevolgen aanpassing gemiddelde behandeltime	-909.256
Totale jaarlijkse kosten	1.556.663

datum 19 maart 2009
kenmerk UIT 13983 ONTW / RMD
pagina 4 van 5

Indien na het uitbrengen van dit advies belangrijke onderdelen van de voorstellen worden gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het wetsvoorstel, stelt de Raad het op prijs op als hij geïnformeerd wordt over het tijdstip van inwerkingtreding van de voorstellen.

Hoogachtend,

mr. Th. Groeneveld
Lid Raad voor de rechtspraak

datum 19 maart 2009
kenmerk UIT 13983 ONTW / RMD
pagina 5 van 5

BIJLAGE

Wetstechnisch commentaar / redactionele opmerkingen

- In artikel 83, tweede lid, wordt als gegevens waarmee rekening wordt gehouden (daargelaten de vraag of de weergave in de voorgestelde wetstekst taalkundig klopt) onder meer genoemd gegevens indien deze van belang zijn voor het achterwege laten van de uitzetting op grond van artikel 64. In artikel 83, achtste lid, onder b, wordt dit element, dat nieuw is in het tweede lid, niet genoemd. In de MvT wordt dit niet verklaard. Daar staat op blz. 14, onderaan: “Dit sluit aan bij hetgeen bepaald is in het tweede lid”. Van een aansluiting lijkt evenwel geen sprake.
- MvT, blz. 9, derde zin van onderen: “bepalen” vervangen door “verlaten”.